

רחוב הארבעה 21, תל-אביב 64739 Tel-Aviv
Multi-Line Tel: 972-3-6966330
Facsimile : 972-3-6966350
Web Site www.Y-J.co.il
E-Mail office@Y-J.co.il

Date: 27.1.2011 תאריך:
Reference: 1081/70 מספרנו:

לכבוד שר המשפטים, פרופ' יעקב נאמן,
משרד המשפטים,
ירושלים

לכבוד ח"כ דוד רותם,
יו"ר ועדת חוקה, חוק ומשפט,
הכנסת - ירושלים

מכובדי,

הנדון: הצעת החוק בדבר הסדרי טיעון

בשם מרשי, התנועה לחופש המידע ומר יוסף זהר, וכן מתוך דאגתי שלי כעורך-דין ואזרח המדינה, אבקש לפנות לכבודכם בדברים הבאים:

1. בימים אלה נמצאת הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 65) (הסדרי טיעון), התש"ע-2010 בהליכי חקיקה, לאחר שעברה קריאה ראשונה ביום 21.7.2010.
2. בין דברי ההסבר בהצעת החוק נאמר, לצד נימוקים אחרים, כי "אין חולק כי הסדרי טיעון מביאים לחסכון במשאבי החקירה, התביעה ובתי המשפט." – זאת בעוד, כך ארשה לעצמי להניח, בוודאי ידוע לכם כי רבים חולקים על השערה זו.
3. לא בכדי נקטתי במילה "השערה", וזו גם העילה למכתבי זה: במסגרת בקשה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (הנדונה כעת בעתירה מנהלית בבית המשפט המחוזי בירושלים, עת"מ 48992-05-10 התנועה לחופש המידע ואח' נגד משרד המשפטים ואח'), התברר כי למשרד המשפטים כלל אין נתונים מדויקים ואמינים בדבר היקף השימוש בהסדרי טיעון.
4. כך נאמר, בין השאר, בכתב התשובה מטעם משרד המשפטים לעניין הנתונים אודות היקף השימוש בהסדרי טיעון:

"אי בהירות זו, בהגדרת המושג "הסדר טיעון" מובילה בהכרח לזיווחים שונים ולהיעדר זיווחים ומשכך אין בנמצא נתונים אמינים שאותם ניתן לתת לעותרים. הנתונים החלקיים המדווחים, שגויים על פניהם, ומשכך לאו נתונים הם."

5. בהיעדר נתונים אמינים לאורך תקופה מספקת, ברור כי הצעת החוק שבנדון אינה מבוססת דיה ודברי ההסבר הכלולים בה אינם מבוססי עובדה ומחקר כי אם מבוססי דעה בלבד, ודעה זו בהחלט שנויה במחלוקת.

6. במאמר מוסגר נזכיר כי הנחיית פרקליט המדינה מס' 8.1 (שעניינה עריכת הסדרי טיעון) אשר התפרסמה כבר בתאריך 11 מאי 1989 קבעה כי יש לתעד את השימוש בהסדרי טיעון.

7. עוד בשנת 2001 התריע דו"ח מבקר המדינה מס' 51ב' על היעדר הדיווח על-אף הנחיית פרקליט המדינה, בזו הלשון:

"בתביעה המשטרית ובפרקליטות אין נתונים מרוכזים על התיקים שהסתיימו בהסדרי טיעון, על הסיבות והשיקולים לעריכתם וכיוצא באלו נתונים כמפורט בהנחיות, המאפשרים פיקוח על הסדרי טיעון. לא נערך מעקב אחר אופן יישום ההנחיות של פרקליטת המדינה בתחום זה, ואין לדעת אם אחידות הענישה מיושמת".

וכך הערת המבקר, שם, בעקבות ממצאים אלה:

"ככל שהשימוש בהסדרי הטיעון הופך לנפוץ יותר, ראוי שהדיווח והמעקב על אופן עריכתם יהיה מפורט יותר, כך שיבטיח אחידות במדיניות התביעה, שוויוניות ברמת הענישה ושקיפות. לשם כך, על התובע המשטרתי לקיים כלשונן את הנחיות פרקליטת המדינה לעניין פירוט השיקולים להסדר הטיעון וטיבו, לעניין הצגת תוכנו לבית המשפט ולעניין הדיווח עליו"

8. ברם, עד היום, שנת 2011, טרם יושמו ההנחיות ואין בנמצא נתונים מדויקים!

9. אין ספק כי מדובר בנושא בעל חשיבות ציבורית עליונה, ובנושא הנמצא על סדר היום הציבורי בעקבות מספר פרשיות שנדונו בתקשורת, בראשן משפטו של הנשיא בדימוס משה קצב.

10. לאור כל האמור אנו קוראים לכם לעצור את הליכי החקיקה האמורים עד לאיסוף הנתונים, ניתוחם ופרסומם, באופן שיאפשר דיון פורה ומקצועי בהצעה, כמו גם דיון וביקורת ציבוריים הולמים, וזאת חלף על יצירת דבר חקיקה בלתי מבוסס העלול להסב נזק ממשי למערכת ולאמון הציבור בה.

בכבוד רב,
אילן יונש, עורך-דין